

Seletuskiri

Kihnu Vallavolikogu otsuse eelnõu „Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ tegevuskava 2023 seire ja tegevuskava 2024-2028 heakskiitmine“ juurde

Õiguslik alus

Tulenevalt Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 37³ lg 1 peab maakonnal olema arengustrateegia, mis on aluseks maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste ja koostööpartnerite poolt ühiselt maakonna arengu suunamisel, ühiselt tehtavate ja omavalitsusüksuste ülese mõjuga investeringute kavandamisel, investeringuteks toetuse taotlemisel ning sama seaduse § 61 lõikes 1 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksustele antud ühiste ülesannete täitmisel.

KOKS § 37⁴ kohaselt hõlmab maakonna arengustrateegia vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Arengustrateegia vaadatakse üle ja seda uuendatakse vähemalt kord nelja aasta jooksul.

Pärnu maakonna arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ on koostatud Pärnumaa Arenduskeskuse, Pärnumaa Omavalitsuste Liidu, kohalike omavalitsuste ning arendustegevuste eestvedajate ja partnerite ühistööna 2022 aastal ning on Kihnu Vallavolikogu poolt heaks kiidetud 08. detsembri 2022 määrusega nr 10. Järgmise maakonna arengustrateegia koostamine on kavandatud tulenevalt seadusest 2026 aastasse.

Tulenevalt KOKS § 37⁴ lg 2 peab maakonna arengustrateegial olema tegevuskava või valdkondlikud tegevuskavad, mis ei pea hõlmama kogu arengustrateegia kehtivuse perioodi. Maakonna arengustrateegia tegevuskava peab olema kooskõlas maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvestrateegiatega. Seaduse muutmise seletuskirjas on kirjeldatud arengustrateegia tegevuskava kui lühiajalisemat planeerimise alusdokumenti, mis peab hõlmama vähemalt ühte eesseisvat aastat. Selleks, et vältida iga-aastast tegevuskava uuendamist, võib praktikas olla otstarbekas näiteks kaheaastaste tegevuskavade koostamine. Eelnevast võib järeldada, et tegevuskava käsitletakse kui strateegia rakendusakti ning sellele ei kohaldata arengustrateegia menetluskorda. Täpsema maakonna arengustrateegia koostamise, menetlemise ja vastuvõtmise korra ning vastuvõtmise tingimused (s.h tõenäoliselt ka tegevuskava menetlemise ja uuendamise korra) võib kehtestada valdkonna eest vastutav minister määrusega KOKS § 37⁴ lg 8 alusel, kuid seda ei ole siiani tehtud. Sellest tulenevalt on maakondlikud arendusorganisatsioonid ja kohalikud omavalitsused rakendanud praktikat, kus strateegia kiidetakse heaks omavalitsuste volikogude määrusega ning tegevuskava omavalitsuse volikogude otsusega või muul viisil, mis väljendab maakonna omavalitsuse ühist tahet maakonna arengustrateegiat ellu viia.

Pärnu maakonnas on siiani maakonna arengustrateegia tegevuskava uuendatud omavalitsuste liidu üldkogu otsusega. Antud praktikat rakendades ei pruugi tegevuskava uuendamise sisu jõuda kõigi omavalitsuste volinikeni, kes on heaks kiitnud arengustrateegia põhidokumendi ning jälgivad selle eesmärkide elluviimist. Sellest tulenevalt kiidetakse arengustrateegia tegevuskava uuendamine seekordselt heaks Pärnumaa volikogude otsusega.

Kuivõrd esimene kehtiva arengustrateegia tegevuskava on sisse jäänud 2022 aastal määrusega heaks kiidetud põhidokumendi tekib käesoleva otsusega olukord, kus formaaljuriidiliselt on jõus kaks tegevuskava kuna otsusega määruse dokumenti muuta ei ole võimalik. Võttes aluseks, et arengustrateegia kui põhidokumendi sisu ei muudeta, võib käesolevat otsust vaadelda kui lisadokumendi kohalike omavalitsuste volikogude ühise tahteavaldusena varasemalt heaks kiidetud arengustrateegia elluviimiseks. Samuti ei oleks mõistliku halduskoormuse huvides läbida terve arengustrateegia menetlusprotseduur kui põhidokumendis muudatusi ei tehta. Olev ebakõla on võimalik kõrvaldada järgmise arengustrateegia menetluse ja heakskiitmise käigus.

Maakonna arengustrateegia iga-aastase seire kohustus tuleneb strateegia dokumendi enda peatükist 7 „Strateegia elluviimise korraldus“.

Sisuline osa

Vastavalt arengustrateegias välja toodud elluviimise juhistele seiratakse maakonna arengustrateegia täitmist korra aastas. Käesolev seire käsitleb eelkõige 2023. aastat. Strateegia täitmise seiret juhiti tuumvaldkonna põhiselt, seire korraldati valdkonna juhtide poolt kaasates partnereid (intervjuud, statistilised näitajad, uuringud).

Strateegia iga tuumvaldkonna juures on välja toodud mõõdikud koos alg- ja sihttasemetega. Mõõdikud on ühitatud strateegias „Eesti 2035“ välja toodud mõõdikutega, et tekitada võrdlusbaas riigi arengutega. Tuleb tõdeda, et värske maakondlike näitajate saamine on keeruline ja kõikidele mõõdikutele uuemaid näitajaid kui varasem algtaase ei ole saadaval. Seetõttu ei ole mõõdikuid käesolevas dokumendis eraldi välja toodud.

Seire tulemusel jõuti järeldusele, et arengustrateegia on endiselt ajakohane ja valitud põhisuunad on jätkuvalt aktuaalsed. Enamus tegevuskavas märgitud tegevusi on rohkemal või vähemal määral teostatud, on teostamise algfaasis või nõuavad iga-aastast tegelemist. Tegevused toimuvad vastavalt seatud eesmärkidele.

Dokumendi teine osa on tuumvaldkondade juhtide eestvedamisel uuendatud maakonna arengustrateegia tegevuskava 2024-2028 koos meetme „Maakonna arengustrateegia elluviimise toetus“ rahastuse kasutamise kavaga. Tegevuskava uuendamisel kaasati tegevuskavas väljatoodud tegevuste eestvedajaid, s.h maakonna kohalikud omavalitsused, ja partnereid ning tulemused arutati läbi POL-i teemakomisjonides. Kihnu vald on oma sisendi tegevuskava uuendamisse andnud.

Arengustrateegia Pärnumaa 2035+ seire ja tegevuskava on heaks kiidetud volikogudele esitamiseks Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldkogu 08. novembri 2024 otsusega nr 1-4.1/7/2024.

Mõju omavalitsuse strateegilistele arengudokumentidele ning eelarvele

Pärnu maakonna arengustrateegia tegevuskava 2024-2028 on kooskõlas Kihnu valla strateegiliste arengudokumentidega ning eelarvestrateegiaga.

Eelnõu algataja: Pärnumaa Omavalitsuste Liit (maakondlik arendusorganisatsioon)

Eelnõu seletuskirja koostas: Kristjan Kullerkan, SA Pärnumaa Arenduskeskus, maakonna arendusjuht